

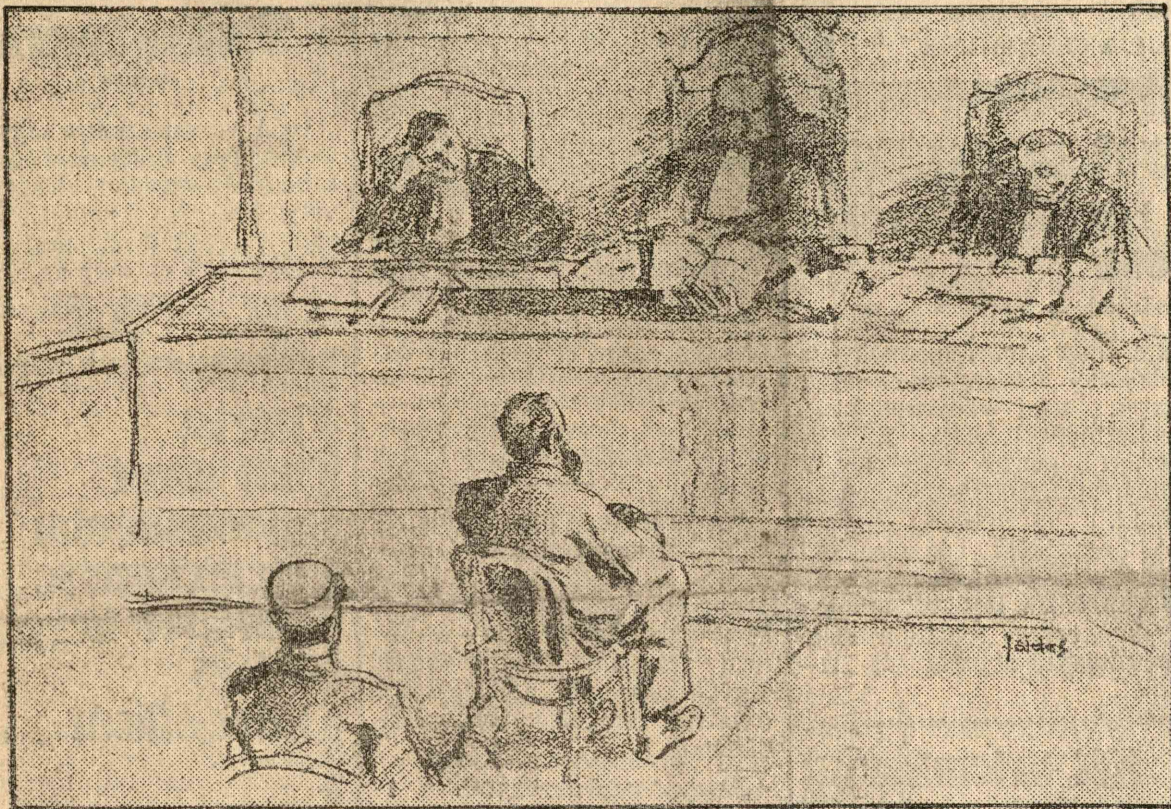
Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Reinitz Jakab a váradai Tábla előtt

Az emelvényen: (balról-jobbra) Mihaescu táblabíró, Ille táblai tanácselnök, a tárgyalás elnöke, Domokos táblabíró, a bűnügy előadója

Részletes tudósítás a 3-ik oldalon

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	335—	áru	340	penz
Dollár	20475		204	—
Cseh korona	608	"	606	"
Svájci frank	4075	"	4065	"

Jacob János rágalmozási pöre Lascu Péter ellen

Az „Estilap” annak idején megemlékezett arról, hogy Lascu Péter görög keleti lelkész Cipaiianu földművelésügyi államtitkár előtt azzal vádolta meg dr. Jacob János ügyvédet, volt kamarai képviselőt, hogy az egykori Bethlen-grófi birtokot hamis okiratok alapján szerezte meg. Dr. Jacob emiatt Lascu ellen rágalmozási pert indított, amelyet ma másodizben tárgyalt Chisiu Jenő járásbíró. A tárgyaláson Lascu Péter vállalta a valóság bizonyítását és ezért kérte a Bethlen-birtok kisajátítási iratainak — a vármegyei agrárbizottságtól való — beszerzését. A bíróság a kérésnek helyt adott és a tárgyalást elhalasztotta.

Csüörtőkön helyezik közszemlére a nagyváradai választók névjegyzékét

Dr. Regman Miklós prefectus ma délelőtt átíratban utasította a polgármesteri hivatalt, hogy a választók névjegyzékét tíz órán belül még a mai nap folyamán készítsék el.

Dr. Vostinár János főjegyző, a prefectus utasításának megfelelően azonnal megiette az intézkedéseket a választói névjegyzék összeállítására. Megszaporított tisztviselőkkel teljes gőzerővel folyik a munka és ma este már teljesen elkészül a váradai választók névjegyzéke, amelyben minden 21 éven felüli állampolgár neve benne szerepel.

A választók névjegyzékét értesülésünk szerint október 1-én csüörtőkön teszik ki 30 napi közszemlére.

Reviziót a tintatartó ügyben! Holnap kezdődnek a váradai szóbeli érettségi vizsgák

Az Estilap közlései nyomán értesült a közönség arról, hogy Dima Gheorge, egyetemi tanár, a nagyváradai érettségi vizsgáztató bizottság elnöke, — még az írásbeli megkezdése előtt — nyolc tanulót visszavetett azért, mert nem volt tintatartója. Megirtuk, hogy az elbuktatott diákok szülői küldöttségileg kérték dr. Regman

Miklós prefektustól, hogy interveniáljon a sérelmes írásbeli vizsga revíziója érdekében. Mint-hogy Dima professor tegnap nem tartózkodott Váradon, a prefectus még ezideig nem tárgyalhatott vele s így az ügyben újabb fordulatról nem számolhatunk be. Megállapíthatjuk azonban, hogy a vizsgálobiztos példátlan és indo-

kolatlan magatartása városszerte kínos megdöbbenést keltett s hogy azt pedagógus-körökben is a legnagyobb mértékben elítélik.

Beszéltünk egy előkelő városi tanügyi férfival, aki mellesleg megjegyezve, a liberális pártnak vezetőembere, és aki kijelentette munkatársunknak, hogy Dima professor intézkedése az érettségi-törvény intencióinak nem felel meg s hogy az semmiféle pedagógiai szempontból nem indokolható. Arra a kérdésünkre, hogy várható-e a szóbanlevő írásbeli vizsga revíziója, informátorunk kijelentette, hogy azt csak a miniszter rendelheti el. Hozzátette azonban, hogy — véleménye szerint — igenis van remény a tintatartó-ügy revíziójára.

KULFOLD

A magyar kultusz-miniszter szenzációs beszéde a zsidókról

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar politikai életben szokatlan szenzációként hatott Vass József helyettes miniszterelnök antiszemitizmus elleni beszéde, amelyet Huszár Károly volt miniszterelnök beszámolóján tartott.

— Hirdetem a keresztény politikát — mondotta a magyar miniszterelnök — nem úgy, mint pap, hanem mint miniszter.

Nem félek attól, hogy zsidó polgártársaim ezt zokon vennék. Aminthogy én nem vehetem tőlük rossz néven, hogy holnap üzleteik legnagyobb része a zsidó ünnepek miatt zárva lesz, nem vehetem rossz néven, hogy védekeznek a rágalmozások ellen és a hazafiatlanság vádjának általánosítása ellen.

— Ha mi keresztény magyaroknak tartjuk magunkat, akkor nem úgy csinálunk keresztény politikát, hogy kizárjuk őket az államból, hanem úgy, hogy én, mint ember tagja vagyok az ezeréves keresztény magyar nemzetnek; természetesen annak ősi tradícióit keresem és védelmezem.

— A zsidóság multja is sok ezeréves. Sokat tanultak a történelem folyamán, végigjártak minden államot, nemzetet, kormányt,

sokat okult ez a faj és én
megbecsülöm őket

Megbecsülöm azokat, akik

főrekszenek a hozzánk simuló,
becsületes állampolgárságra.

A beszédet lelkesen megé-
nezték.

Apolló mozgó

5. 7 és 9 órákor

Ma, szerdán, először

100 HP. szerelmi autó

Kitűnő, izgalmas sportdráma 7 felvonásban
Gyönyörű autóverseny a szerelem 100 lóerős autóján

A főszerepben: REGINALD DENNY

a fess, bátor, férfiasan szép star

Jön!

NIU

Jön!

Emil Jannings és Conrad Veidt a főszerepekben

Százharminc millióval megszökött a Franco-Roumaine repülőársaság pénztárosa

— Budapesti tudósítónktól. —

A Gizella-téri Francia-román repülőársaság központi irodájában dolgozott Tibor Endre 35 éves budapesti hivatalnok. Hosszabb ideig állott a cég szolgálatában és nemrégiben a pénztárosi teendők ellátásával bízták meg. Tibor naponta elszámolt a bevétellel, a múlt hét végén azonban egyszerre csak nem jelentkezett a hivatalában. Rosszat sejtettek, rovincsolni kezdtek és kiderült,

hogy Tibor Endre hónapok óta milliókat sikkasztott el úgy, hogy a napi elszámolásokat mindig megkorrigálta. A sikkasztott pénzek végösszege több mint 130.000.000 koronát tesz ki.

A megszökött pénztárnokot nyomban följelentették a rendőrségen. Nincs kizárva, hogy egy konkurrens repülőársaság gépén hagyta el az ország területét.

HIREK

A váradi mezőgazdasági kamara ülése

A váradi mezőgazdasági kamara ma délelőtt dr. Regman Miklós prefektus elnöklésével ülést tartott. Az ülés, amelynek programjában — értesülésünk szerint — az egyes bizottságok megválasztása és két tagnak az iparkamarába való delegálása szerevelt, zárt volt.

* Liautey marsall lemondott. A Havas ügynökség jelenti: Liautey marsall kérte a francia kormányt, hogy helyébe mást nevezzen ki Marokkóba.

* A Frankfurter vásár kedvezményes utazási ideje szeptember 28.-tól október 12.-ig. Jegyek igazolványok a napi kurzuson a Hegedüs Hirlapirodában. Telefon: 4—58.

* Ági krém szépít, fiatalít. 2

* A Katolikus Legényegylet szüreti mulatsága. A nagyváradi Katolikus Legényegylet szombaton este 9 órákor rendezi meg műsorral egybekötött szüreti mulatságát a Katolikus Kör nagytermében.

Két uriember véres állérje egy menyasszony miatt

Budapesti tudósítónk táviratozza: Tegnap délelőtt nagy utcai csődületet idézett elő Budapesten a Csáky-utcában két jólöltözött uriember összekulömbözése és tettlegesége. Mohácsi László műépítész egy tengerésztiszt barátjával ment az utcán, amikor hirtelen feléje ugrott egy szélesvállu, elegáns fiatalember és rákiáltott:

— Megsértette a menyasszonyomat, ezért meg-lakol!

És már öklével hatalmasat ütött Mohácsi arcába, aki az ütés első pillanata után fölémelte botját, de már sujtani nem tudott,

mert a második ütés következtében elvesztette az eszméletét.

A verekedőket igazoltatta a rendőr. Kiderült, hogy a támadó Schwartz Kálmán részvénytársasági igazgató, egy textil- és divatkereskedelmi cég főnöke. A műépítész szombaton orvosi bizonyítvánnyal jelent meg a főkapitányságon és elmondotta, hogy Iúzer-utca 2. számú házában lakást adott egy házaspárnak, amelyvel összekulömbözött; e család leánya a menyasszony, akit különben soha

Dorian Filmszínház

Ma, kedden, 5, 7 és 9 órákor

ZAZA

Nagyszabású film 6 felvonásban

A főszerepben:

Gloria Swanson

Dorian film!

Rendes helyárak!

életében nem látott. Schwartz Kálmán olyat ütött az orrsontjára, hogy súlyos belső fejsérüléseket szenvedett, amit orvosi látellettal is igazolt. Együttal megautatta azokat az ujnyi vastag vér-aláfútasokat, amelyek vaslag, kék sávval borították a két szeme alját.

Súlyos testi sértés címén tett följelentést a támadó részvénytársasági igazgató ellen,

akit a rendőrkapitány beidézett a főkapitányságra és nyomban őrizetbe vett, mert a becsatolt orvosi bizonyítvány szerint oly súlyos sérüléseket okozott, amelyek husz napon túl gyógyulnak.

* A Frankfurter mintavásár alkalmából szeptember 28.-tól október 12.-ig 40%-os kedvezménnyel utazhat mindenki a Bihar-keresztes—bécs—frankfurter vonalon. Kedvezményes jegyek kaphatók a Hálókocsi irodában (Hegedüs Hirlapirodában.)

„Pargo” csak eredeti dobozban valódi. 2

* Megszűnik az uszodai villamos. A városi vasút igazgatóságától nyert értesülésünk szerint az uszodai villamos a holnapi napon megszűnik. Ezen a vonalon alkalmasint a jövő év májusáig nem lesz villamosjárát.

* A Hegedüs Hirlapiroda menetjegyiroda telefonszáma 458.

x Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haszkötőket készít Kovács Sándorné (Nilgesztelep) pályaudvarral szemben.

* Színház bérlete lejár csütörtökön délben. Ujítsa meg színházi bérletét.

x Ha elutazik, jegyét a Hegedüs Hirlapirodában váltsa meg.

* Abbáziában napi ellátás különös zabával 25—30 lira. Hízóknak, betegség utáni üdülés, egyszerű kiszolgálás, csendes kitűnő persióban. Cim: Elena pensio Abbazia. Bővebb felvilágosítást ad a Hegedüs Hirlapiroda. Telefon 458.

x Registru Special Registru Personal Lista de vanzare. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Ára 15 lei.

Színház

— A városi színház igazgatósága mély tisztelettel kéri a t. bérió közönséget, hogy tavalyi bérletéto kvetlenül megújítani sziveskedjék, mert csütörtökön délben már az új bérlek kapják a meg nem uított bérleteket.

Párisi
női divat
ujdonságaim
megtekintése
cellából kércm
szives
látogatását

892

SZILAGYI

Ferdinand király-ut 3. sz.

* Olcsó utazás Palesztinába. A Wagons-Lits társulat nagyváradi fiókja (a Hegedüs Hirlapirodában) közli, hogy mindazoknak, akik a palesztinai szent helyek látogatására utaznak, a közlekedésügyi miniszter a szeptember 18—október 13. közötti időszakban az ország bármely állomása és Konstanca között a gyors- és személyvonatok I. II. és III. osztályán való utazásra (oda és vissza) 75 százalékos menetdíj-kedvezményt adott. — Ilyen kedvezményt azonban csak azok vehetnek igénybe, akiknek a nagyszabeni gör. kel. metropolitától, illetve a gyulafehérvári gör. kel. püspökségtől, személyére szóló utazási igazolványuk van. — Részletes felvilágosítással a Hegedüs Hirlapiroda szolgál.

* Megjelent az új Erdős Renée könyve Teanó Amaryll egyszerű élete, a Herceg és a Fiárfás folytatása. A Meztelen táncos ára 220 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Reinitz Jakab a nagyváradai Tábla előtt

Beszélgetés a vonaton a vádlottal
Oriási tömeg várta a váradi állomáson Reinitzet

... Vádat emelek Reinitz Jakab 46 éves, kántorjánosi születésű izraelita kereskedő ellen, előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság címén. A vizsgálat adatai szerint Reinitz Jakab 1923 augusztus 7-éről 8-ára virradó éjjel a felsőbányai erdőben meggyilkolta és kirabolta Grosz Herman nagykarolyi szálloda tulajdonost...

Igy kezdődött a vádirat, amelynek alapján Grosz Herman meggyilkolásának ügyében a szatmári királyi törvényszék előtt 1925 április 27-én megindult a főtárgyalás. Megindult abban a bünperben, amelynek híre minden részletében bejárta már a világot. Reinitz Jakab a nagy per hirhedt váltottja. Róla már a vádirat megállapította, hogy

közvetlen bizonyíték nincs ellene, ellenben a közvetett bizonyítékok olyan halmazt áll rendelkezésére, amely alapján bűnössége kétségbevonhatatlan.

Ez a vádirat husz hónapi vizsgálat eredményeképpen készült és a hat napig tartó izgalmas főtárgyaláson kihallgatott hatvan tanu vallomása után 1925 május 6-án hirdette ki a törvényszék ítéletét, amely

bűnösnek mondta ki Reinitz Jakabot rablógyilkosság bűntetteiben és életfogytiglan tartó kényszermunkával sújtotta.

— Ártatlan vagyok! Felebbezek... volt Reinitz minden mondanivalója az ítélet elhangzása után. Aztán bezáródott mögötte a cellaajtó, amely csak most pattant fel újra, hogy a titokzatos bűnügy sűrű homályába világosságot próbáljanak teremteni. Az első bíróság a legsúlyosabb ítélettel sújtotta Reinitz Jakabot. És ennek az ítéletnek indokolása is csak közvetett bizonyítékokra támaszkodik.

Nehéz feladat hárul a nagyváradai ítéletábrára, amelynek ma kell felülvizsgálma a Szatmáron hozott ítéletet és döntenie kell Reinitz bűnössége felett. A nyomozás és a főtárgyalás során két igazság jegecesedett ki, egy pozitív igazság, hogy Grosz Herman meggyilkolták és ezzel szemben a negatív igazság; Reinitz Jakab ártatlansága. Nincs egyetlen adat, egyetlen vallomás, egyetlen tárgyi bizonyíték, amely bűnössége mellett szólna, mégis... mégis Reinitz Jakab társaságában látták Grosz Herman utójára. A felsőbányai gyilkosság felderítése és Reinitz letartóztatása után egymásután jelentkező eltűnések, a véres gallér, a kalapács, olyan momentumok, amelyek gondolkodásra kellett hogy készítsék a bíróságot. A tiszta igazság kihámozását erősen befolyásolta az a körülmény is, hogy a bíróság elé egy nem mindennapi individuum került Reinitz személyében. Egy vallásosnak hitt, a bibliai tudományokban teljesen jártas, erős testi és szellemi képességekkel áldott ember, rendszeres koponya, az ellene minden oldalról feltornyosuló vádakkal szemben nyugodt elszántsággal harcoló és

nem védekező férfiú tartotta hatása alatt a bíróságot és hallgató-ságát. Egy kézlegyintéssel intézett el sokszor súlyosan terhelő vallomást, másszor pedig jelentéktelen dolgok cáfolására minden erejét összeszedve, valóságos szónoklatot tartott. Hat napi erős, elszánt küz-

delme célt tévesztett, a bíróságot nem győzte meg ártatlanságáról és most felvertetten indul ártatlanságáért új csatába, tele reménységgel. Hogy megnyeri-e az új csatát, — amely itt Nagyváradon a szemünk előtt fog lefolyni — a közeli órák fogják eldönteni.

Reinitz utrakél Várad felé

Hajnali két óra. Reinitz Jakab a tegnapi hosszunap bőjtje utáni vacsorát este nyolc órakor fogyasztotta el; utána nyomban pihenni tért. Jóízűen aludt mostanig, de már talpon van. Készülődik az utra. Gyorsan felöltözködik, ugyanaz a ruha van rajta, amelyet a főtárgyaláson viselt, fekete plüsszélű kalapot tesz a fejére, egy kis szatmári kofferbe élelmiszert rak, azután imaszereit csomagolja be.

Fél háromkor Koisz fogházör-mester vezetésével

két fegyőr jelenik meg a cella előtt. Rigyelmeztetik Reinitzet az indulásra.

Reinitz kezébe veszi kofferjét, hóna alá az imaszakot és a két fegyőr között lemeleg a fogház kis kapuja előtt várakozó ügyészégi szekeréhez. Ezzel viszik a pályaudvarra. A hajnali órákban a szatmári pályaudvar elég népes. Sok a Várad felé készülő utas, még többen akadnak azok, akik Reinitzre kíváncsiak. A Várad felé induló vonat még nem állott be, így hát Reinitzot, akit

láthatóan kellemetlenül érint a kíváncsi emberek nézése, seviszik a pályaudvari őrség szobájába.

Itt helyet foglal egy fapadon, télikabátja zsebéből előkotorássa a Szamos című lap mai számát és olvasásba kezd. Láthatóan érdekli a Szamosnak egy rája vonatkozó cikke, amely kassa udósítás nyomán arról számol be, hogy

a kassai rendőrség megtalálta azt a gyermeket, akire Demianovicis Reinitz állítólagos bűntársa hivatkozott. Olvasás közben mosolyogva csóválja a fejét.

Három óra előtt néhány perccel a fogházörök Reinitzt beszállítják a részére fenntartott „Rezervat” jelzéssel ellátott harmadosztályú kupéba. Koisz fogházörmester szigorú utasításokat ad az öröknek, hogy Reinitzzel az uton, védőügyvédjén kívül senki sem érintkezhetik, azután bucsut vesz Reinitztől. Reinitz helyet foglal a kupé ülésén, imakönyvet vesz elő és imádkozásba mélyed. A vonat még a pályaudvaron áll, Dénes Sándor, a Szamos főszerkesztője a fogházöröktől engedélyt kér, hogy Reinitz fülkéjében tehesse meg az utat Nagyváradra. Reinitz, aki eddig csendesesen imádkozott, ártelen felugrik és magánkívül ordítani kezd:

— Tiltakozom! Tiltakozom! Menjen innen! Nem akarom látni! Reinitz még az imént olvasott cikk hatása alatt áll és haragszik a Szamosra. A szatmári újságíró respektálja Reinitz haragját, eltávozik, mie Reinitz újból imába kezd.

Pontosan háromórakor indul ki a vonat a szatmári pályaudvarról. A vonat lassan halad. Reinitz imádkozik. A szatmári ügyesség embreséges érzésére vall, hogy a rablógyilkosság miatt elítélt ember bilincsek nélkül utazik.

Hajnali négy órakor fut be a vonat a nagykarolyi állomásra. Itt dr. Gara Ernő újságíró akar felszállni Reinitz fülkéjébe, azonban Papp Mihály fogházör, az ügyész utasítására hivatkozva kitessékeli. Gara erre cselhez folyamodik, a fogházörnek, mint Borgida védő helyettese mutatkozik be. A csel sikerül és az újságíró Erőmhályfalváig a Reinitz fülkéjében teszi meg az utat.

Az újságíró itt visszazáll régebbi helyére és kollégáinak beszámol a Reinitzzel folytatott beszélgetésről. Elmondja, hogy Reinitz teljesen nyugodt és megvan győződve arról, hogy a tábla felmenti. Az új-

ságíró aziránt érdeklődött, hogy töltötte a hosszunapot?

Reinitz elmondja, hogy egész nap imádkozott és nagyon jól esett neki, hogy

délután védője, dr. Borgida Lajos meglátogatta őt a fogház templomában. Hálából az ügyvédet a thórához is felhívta.

A vonat minden kis állomáson megáll. Mindenütt néhány kíváncsi kapaszkodik a kupé lépcsőjére és az ablakon keresztül szeretnék látni Reinitzet, de Reinitz a kupé hátterébe vonul a kíváncsi szemek elől. Már virrad, alig egy óra az ut Váradig, Tamásin vagyunk. Itt néhány percig időzik a vonat, bevárja az ellenvonatot. Felhasználom az alkalmat, be akarok jutni Reinitzhoz. Az örök nem enged, Reinitz, aki imakönyvébe burkolózva ájtatosan imádkozik, felpillant, aztán felém int. Kiveszem gesztusaiból:

— Majd a váradi állomáson.

Biharpüspökiben már várják néhányan a vonatot. Itt azonban csak pár pillanatig időzünk, az örök felcihelődnek, Reinitz is befejezi imáját, imaszereit becsomagolja, aztán zsebéből kis bajuszkétfét szed elő, gondosan megfelelő szakállat, bajusztát, aztán magára veszi télikabátját.

Megérkezés Váradra

Pár perc és a váradi állomásra berobog a vonat. A perronon pár száz ember, szuronyos rendőrök tartják fenn a rendet, a pályateszten a felkelő napban megcsillan két fegyőr szuronya, akik Cosereanu fogházigazgató vezetésével várják a váradi fogház ideiglenes új lakóját. Lassan gördül be a vonat a pályaudvarra. Cosereanu igazgató utasítására kinyitják a fülke ajtaját,

két szuronyos fegyőr között feltűnik Reinitz Jakab ismerős szakállas alakja.

Mintha kissé hajlott volna ez az alak, a fején sok az őszbevegyülő hajszál, szemeit idegesen járattja körül. Az örök dvariasan segítik a vonat lépcsőjén.

Papp szatmári fegyőr katonásan tiszteleg a fogházigazgató előtt, jelentést tesz az utazásról és átadja Reinitz Jakabot.

Elölép a két nagyváradai fogházör, közreveszik Reinitzet és indulnak a pályaudvar kijáratára. Nehezen nyitnak utat a tömegben keresztül. Mindenki közelebb akarja látni a mai nap különös hősét. Reinitz lassan lépked megpillant a tömegben, aztán hangosan kiált felém:

— No, jöjjön szerkesztő ur.

Nehezen jutok a közelébe, belém karol, aztán halkán beszélgetve indulunk az utcára.

— Beszél az ügyvéddel? — kérdi kíváncsian. — Mit gondol, felmentenek?

— Az ügyvédje nagyon bizik a felmentésében — nyugtatom meg.

— Fel is fognak menteni, mert ártatlan vagyok — folytatja Reinitz —

majd meghallja a tárgyaláson,

milyen jó fogasom van erre az egész csehszlovákiai esetre...

Az utcára érünk, a tömeg mindenütt nyomunkban, a pályaudvar kijáratára előtt fényképező masina van felállítva. A fotográfus lesi a pillanatot, mikor Reinitz kilép, hogy lekaphassa. Reinitz ezt észreveszi, hirtelen hátraugrik, aztán fenyegetően ordít:

— Mit akar tőlem?! Hagyjon engem békeben! Tiltakozom! A fene egye meg!

A fényképező láthatóan megriad az erélyes hangtól és már nem kísérletezik a fotográfálással. Cosereanu fogházigazgató kocsit int elő, Reinitz az örökkel beszáll és az ügyesség fogházába viszik. A fogházirodában pár pillanatig várakoznak, közben a szoba megteelik váradi és más városbeli újságírókkal. Rászólok Reinitzre:

— Üljön le, hiszen biztosan fáradt.

Reinitz keserűen legyint:

— Ültem eleget, nem vagyok fáradt. Aztán leveszi fejéről a kalapját és a tenyerével végigsimítja verejtékező homlokát. Még pár percig várakoznak az örök Reinitzzel, aztán felviszik a számára kijelölt cellába. Indulás előtt Reinitz a csomagjait is magával akarja vinni, de az örök figyelmeztetik, hogy egyelőre hagyja ott. Nehezen nyugszik bele ebbe és távozóban csak annyit mond:

— Tiltakozom!

Fel kilenckor megérkezik dr. Sovrea Valér vezetőügyész, aki a fogházigazgató kíséretében Reinitz cellájába indul.

Az utcán ezalatt nagy tömeg verődik össze és izgatottan rezzenek meg, valahányszor a fogház

hatalmas tölgfakapuja nyílik. Valóságos népvándorlás indul a tábla épülete felé.

Kilenc óraker Cosereanu fog-

Reinitzet egész tömeg kíséri a Tábláig

Az őszi szél fiatalos dühvel sodorja le a leveleket az allé fáirol és a fásor széles útján bünös szenzációra éhes tömeg kíséri Reinitz Jakabot, aki Cosereanu fogházigazgató és két szuronyos ör közvetlen társaságában teszi meg az utat a börtöntől addig az épületig, ahol a második földi bíróság ül majd felette törvényt. Egykedvűen halad Reinitz, arcán semmi emóció, a kíváncsiak kíméletlen csapata sem izgatja. Csak akkor kapkodja kissé idegeseen a fejét, amikor észreveszi, hogy mozgófénykép-felvételt csinálnak róla. — Ezek az apró tördőlések talán még jobban fájnak neki, mint a fejére olvasott vádak kozmikus sulya, amit talán még egy Atlas is nehezen viselne el, pedig az a földgolyót tartotta a vállán.

A Tábla kapujában posztoló rendőr tisztelgett a kis csapatnak. Reinitz Jakab itten idegessé válik, gyors lépésre szótörzi kíséreit és eltűnik a lépcsőházban. Az első emelet egyik kis szobájába viszik, amely szemben van a nagy tárgyalóteremmel. Nemsokára megjelennek védői: Simonca György dr és ifjabb Borghida Lajos dr szatmári ügyvéd.

A két védő bevonul Reinitz szobájába és néha, — amint egyik-másik felnyitja a kis szoba ajtaját, feltűnik Reinitz Jakab bizonyos szakállu arca és láthatni kézgesztusait, amelyek a védőkkel folytatott vitában kijelentéseit aláhúzzák és meggyőzőbbé teszik.

Lent a Tábla kapuján ezalatt kis csoportokban szállingózik a „nagy kíváncsi”: a közönség. Nem is kell tulságosan ismerni az emberi lelket ahhoz, hogy természetesnek vegyük a valóságot: a hallgatóság nagy többsége nő, még pedig fiatal nő... Mert azon a fizikai okon kívül, hogy ők jobban ráérnek, van valami halálosan és végzetesen komoly elem tudatalatti világukban, — elem, amely nagy gonosztevők iránti érdeklődésre hangolja a nőket...

A tárgyalóterem bejáratánál Gyenge János, a Tábla első szolgálja legparádásabb öltözetben fogadja a közönséget. A gazdag — aransujtásos meggypiros ruha nemrégiben készült a francia igazságszolgáltatásban használatos portásruhák mintájára.

A kis folyosón, amely a tárgyalóterem előtt van Pap József rendőrtisztviselő vezetésével négy rendőr helyezkedett el. Hivatal-szolgák, fogházőrök sulyos léptei koppannak a cementkockákon; Arad, Kolozsvár, Temesvár, Szatmár, Máramarossziget, Brassó és persze — Nagyvárad újságírói nyüzsögnek, ujjak és ujjak kis csoportokat képeznek, tipelnek és teljesítményeket emlegetnek, ígérnek. Majd megrohanják a Reinitz szobájából kilépő Simonca György dr-t és elárasztják kérdésekkel. Simonca György dr azonban diplomatikusan mosolyog. Hogyisne!

házigazgató vezetésével két fegyőr közt elötűnik Reinitz meggörnyedt alakja. Viszik a Táblára.

Markovits Ernő.

Majd kiadja előre utókartyáját, amelyet a tárgyalásra tartogat!

Igy lassan elmulik 9 óra, a tárgyalóterem már benépesedett, még a karaztra is jutottak néhányan. A hosszú asztalt, amely keresztben átéri a termet, lassankint megszállják az újságírók; köztük és az ablakmelyedéseken rajzoló helyezkedtek el.

Fél 10 is elmult már, amikor megjelenik Mircea Nicu főügyész helyettesnek, a vád képviselőjének finom-profilu alakja. Elfoglalja helyét a közvádlónak fenartott emelvény magastámlájú börtöltéjében, maga elé teregeti iratait és majd egyik, majd másik aktát fellapozva, felrissziti me-

Vezessék elő a vádlottat!

Ujabb pár pillanatnyi szünet, majd ismét felhangzik Ille dr komoly, erélyes hangja:

— Vezessék be a vádlottat!

A hallgatóság izgalma ekkor éri el a tetőpontot és az intenzitátsának ez a maximuma eltart két-három percig, mialatt Ille dr elnök ezt a bejelentést teszi:

— Megállapítom, hogy az eljárás megfelel a törvényes formáknak. A vád részéről jelent van Mircea Nicu főügyész helyettes, a védelem részéről pedig Simonca György dr és ifjabb Borghida Lajos dr ügyvédek.

Megint kis szünet, mialatt a kíváncsi várakozás végső idegessé válik, alig felérzékkelhető morajban jut kifejezésre. Ekkor lassan nyílik az ajtó, először egy fogházőr alakja lesz láthatóvá, utána jön a nap szomorú hőse, egykedvű arccal, kalapiját jobbkezeben tartva és amint egész alakja láthatóvá lesz, egyszerre jónéhány fokot esik vissza a közönség izgatott érdeklődése, a megkönnyebbülésnek és a csalódásnak valami különös keveréke az az érzés, ami dominál. Megkönnyebbülés, hogy ime, végre itt van, a várakozásból, most már exakt élmény lesz — és csaiódás, mert hiszen nem ilyen jelentéktelen szürke kis figurának képzeltek el a hétszeres rablógylkossággal vádolt embert. Szuró, örökösen szuggérálni akaró szemeket, robusztus testet képzeltek, amelyek mintegy predestinálnak a gyilkosságra.

... Reinitz odaáll a bírói emelvény elé, szembe Ille tanácselnökkel és meghajlik.

— Tud románul? — kérdezi az elnök.

Meglepő nyugalommal felel:

— Nem.

Most magyarul következnek, gyors egymásutánban a kérdések:

- Hány éves?
- Negyvenhét.
- Foglalkozása?
- Nagykereskedő!
- Hol született?
- Kántorjánosiban.
- Hol lakik?
- Szatmáron.
- Felesége neve?
- Grosz Berta.
- Milyen nyelven beszél?
- Magyarul, németül és zsidóul.
- Katona volt?
- Nem.
- Milyen iskolát végzett?

moriáját. Szemben vele letelepedett a két védő.

A várakozás izgalma ekkor fut végig először a közönségen

és fokozódik ez az izgatottság akkor, amikor a bírói emelvény mögötti egyik kis ajtó felpattan és bevonul a bróság. Elöl Ille Andor dr tanácselnök, utána nagy aktacsomóval, Domokos László táblabíró, referens és végül Nicolae Mihaescu táblabíró. Fehér szallaggal, fekete talárban nyugodtan elfoglalja helyét a három bíró és amikor Centea János jegyző és a közönség is leül és a lefojtott hangulatot a legkisebb nesz sem zavarja, Ille dr tanácselnök vigyázva, halkán megrázza a cselegót és ezzel jelt ad a dráma újabb felvonásának megkezdésére.

— Az ülést megnyitom!

— mondja és pár pillanatnyi szünet után így folytatja:

— Tárgyalásra kerül Reinitz Jakab bűnpöre!

— Nem jártam civilkölömba.

— Büntetve volt?

— Igen.

— Mikor és miért?

— Egyszer 1905-ben fizetési képtelenségért és 1916-ban zsarolás kísérletéért!

— Leülhet! — fejezi be az elnök a nacionális felvételét, majd figyelmezteti a közönséget, hogy viselkedjék az ügy komolyságához méltóan.

És Domokos László táblabíró-referens már kezdte a hatalmas anyag ismertetését. Szavai nyomán meglevonedik a véres tragédia egész misztikus háttere:

— Grosz Hermann nagykereskedő lakos — így kezdi a referens — 1923 augusztus 1-én felöltö és utitáska nélkül eltávozott lakóhelyéről, azt mondvá feleségének, hogy még aznap este visszatér. Amde nem tért vissza, hanem levelet küldött feleségének, akit arról értesített, hogy hirtelen Bukarestbe kellett utaznia és szombatra hazatér. De ekkor sem jött, viszont augusztus 10-én az asszony egy ajánlott levelet kapott tőle, amelyet augusztus 8-án adott fel a férj Kolozsváron. E levélben azt írja Grosz, hogy az ígért szombatra nem lehet otthon, mert Bukarestbe több napot kell töltenie. Az asszonynak ekkor gyanússá kezdett válni a dolog és — mivel meg tudta, hogy férje együtt utazott el Reinitz-cal, akivel élénk üzleti összeköttetésben állott — ö maga elutazott hát Szatmárra, hogy Reinitztől megkérdezze, minek ment az ő férje Bukarestbe. Reinitz az asszony kérdésére tagadta, hogy együtt utazott volna Groszsal... Grosz né szeptember elején feljelentést tett az ügyészségen és szeptember 20-án a felsőbbnyai erdőben megtalálták Grosz Hermann holttestét. A nyomozás megállapította, hogy Grosz halálát a fejére mért sulyos ütések okozták és hogy az áldozatot ki is fosztották...

Ezután elvonul előtűnk a borzalmas bűneset minden jólismert következménye: Reinitz letartóztatása; szembesítése Grosz néval — és látjuk aztán hogyan szorul a hurok Reinitz körül, hogyan vádolják egymásután Leichter Salamon, Lebovics Lipót és mások meggyilkolásával.

Elötűnk bogozódik egy rejtelmes bűnügy rengeteg szála, amelyek városok szatocsboltjaiba, kárpáti erdők sűrűjébe, a Tisza két

partján bujkáló csempészek rejtékutjaira vezetnek.

... Reinitz Jakab pedig mindez idő alatt nyugodtan ül a széken, csak akkor rázza tagadólág a fejét, amikor a referens a szatmári törvényszék íteletét ismerteti.

Meglepetés?

11 óraker Ille dr elnök 10 percre felfüggeszti az ülést. Reinitz Jakab ekkor Simonca dr-hoz lép és suttogni kezd vele. Simonca dr egy sűrűn teleírott papírlapot ad át védencének, aki látható izgalommal kezdi azt olvasni.

Az újságírók, akik természetesen nyomon követik Reinitz-nak minden mozdulatát, megkérdezik a védőtől:

— Mi az az irás?

— Az nagy meglepetés lesz! — válaszol félig komolyan, félig tréfásan Simonca dr. — annyira, hogy még magam sem vettem észre mostanig a jelentőségét!

Reinitz olvasás közben megérzi, hogy őt fürkészi a sok kíváncsi szem, szól hát az örneke és az átkiséri a kis szobába, ahol a tárgyalás előtt várakozott.

Lapunk zártakor még mindig az ügy iratait ismertetik.

Erdős Iván.

MOZI

— 100 lóerős szerelmi autó a hangzatos címe az Apolló mozgó legújabb slágerfilmjének, melyet ma mutat be az Apolló mozgó. Kitűnő sportdráma keretében egy nagyon kedves szerelmi történet játszódik le, amelyben hősünk, a fess, a bátor Reginald Deny 100 HP kitűnő autóján versenyzik a legszebb díjért, szerelmesének szívéért. Intrika, cselszövés, autószerencsétlenség stb. stb. hátráltatnak hősünket a verseny elnyedésében, ha mindennél nagyobb hatalom a „Szerelme” nem vezetné kormánykereket, s így csak természetes, hogy igaz szerelmének, bátorságának jutalmát el kell nyernie. Gyönyörű természetű jelenetek és legfőképp a roppant izgalmas autóverseny a legszebb élvezetet nyújtják. Ki kell emelnünk még egyszer Reginald Deny-t, aki igazán fess alakjával, fédgias bátor fellépésével minden nő szívének hódítója lehetne.

— Itt van Zaza! Sikerült le-cenzuráztatni Glória Swanson legpazarabb filmjét a „Zazát”, melyet ma, kedden mutat be a Dorian-filmszínház. Minthogy e film iránt a közönség körében óriási érdeklődés mutatkozik, a Dorian-filmszínház igazgatósága minden más műsort félretéve, ezt a filmet tűzte ki műsorra. Glória Swanson ebben a filmében egy ünnepelet párisi színésznőt alakít, akinek szenvedélyes szerelme, féltékenysége sok érdekes és mulatságos epizódra ad alkalmat. Az előadások 5, 7 és 9 óraker kez-dődnek.

Gép-rombolók

Bécsből jelentik: A nagykövetek tanácsa legközelebb el fogja rendelni, hogy az osztrák gyárakban körülbelül hétezer gépet, amelyek állítólag tegyver- és municiógyártásra szolgálnak, tökéletesen szétromboljanak. Ez az intézkedés állítólag a nyugateurópai munició-gyárosok intervenciójára történik.

A szójáték — komoly megállapítás szerint — a szellemeskedésnek legalacsonyabb rendű formája és már ez az indokolt előítélet is visszalart attól, hogy a napnyugati gép-rombolókat csak a g és a k rokonhangzása kedvéért állítsam párhuzamba a napkeleti kép-rombolókkal. Egészen más az, ami a nagyköveti konferencia destruktív lépésének olvasására Izauriai Leó keleti trómai császár ikonoklasiájának kép-romboló mániáját, a történelmi emlékek közül, mint valami regens, felszínre hozza, asszociálja.

Négy évszázad óta alig van ember-nemzedék, amely a középkort a nyers erő, a vadság, a butaság, a lelki sötétség és minden, ezekkel rokon, és emberhez nem méltó tulajdonság klasszikus korának tekintette volna. Elég szomorú, hogy a középkorról valótlan kedvvel felőgásunkat alaposan megvideálni kell. Szomorú — mert hiszen rengeteg szenvedés árán tanulunk meg, de hiába: il taut passer — és ezuttal megint igazolódik a régi bölcsesség, hogy nincs olyan kár, amiből valami haszon ne származnék. Igenis, a világháború és az azt követő idők megtanítottak bennünket a középkor törtétkelésére, még pedig — hihetetlen, de talán épen ezért kell inni — a középkor javára a mi egyszerű, felvilágosodott, demokratikus és nép-önrendelkező huszadik századunkkal szemben...

Mert a Treuga Dei a középkor tálmánya, de a huszadik század háborújában nyílt városokat bombáztak és torpedóztak hajó legénységének halatúságát kaján arccal nézte tétlenül, kárörvendve az elenséges hajóskapitány...

Idealizmusról beszéltek, a jövő nemzedékek boldogulásáért vívott háborúról, a demokrácia megmeneküléséről és ehhez hasonlóról? De a nézett, kigunyolt középkorban egy i miatt mentek a halálba, olyan elszántsággal, hogy az még századok múlva is megdöbbantottak a legnagyobbak, a legnemesebbek közül való Madáchnak a szívéből. És ha rombolták is a képeket Izauriai Leó ikonoklasiái, hitet szolgáltak vele, amelyet ők egyetlen igaznak tartottak és a lerombolt érzékelhető kép helyébe tisztán lelki érzékeltől rajongását kapták odaszegezni minden hívő lelke szentegyházának isteni falá-

al Szabad-e még csak kérdezni hát: hol van a nagyköveti konferenciának, amely némileg talán a huszadik század népeinek csendes, nyugodt tengerek tele mutató fárasztósa kellene, hogy legyen — hol van a magas areopagosnak gépromboló parancsában, az idealizmusnak, az az égészárnyalása, ami a konstantinápolyi császár képromboló rendelkezését fűtötte? A középkor ikonoklasiái az egy igaz Isten nevében törték-zúztak és ez az hitük megadja nekik az abszolúciót. De a huszadik század géprombolóinak eszét-szívét a hammon-imádat tüzei, ami e kor felvére fordítva így hangzik: le kell törni, minden eszközzel a konferenciát!...

... Am rombolják a gépeket, amelyeket egykor gyilkos hadiszer gyártására szántak, ám vallják azt a szocialista William Morris-szal, hogy pusztuljon a gép, mert lealacsonyította az embert, mechanizmusá tette a lelkes lényt, — de akkor mennyivel több van lerombolni való, mint az a bizonyos hét-ezer. És talán nem is jó helyen

kezdik: mert hiszen minden gép tétlen és ártatlan, míg az emberi lélek gonosz fele bele nem költözik. A gépek leszerelését előzze meg a lelkek leszerelése, a géprombolók előtt jöjjenek azok, akik az emberi gyűlölet kínai-falát le tudják rombolni. Az lesz a huszadik század igazi diadala a középkor felett... (e. i.)

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANO

(41)

Az újságírók!... Mennyi friss ember, eredeti, új csapáson járó. Honnan jöttek? Milyen elképedés a városban és milyen gyanús zavar. Micsoda kegyetlen fenegyerek, nini, a szárazpipás, lomha hirlap-írnok urak kezéből egyszer csak kiütik a penét. Isten tudná miféle szerzet! Elkezdtek bizony özőlni, s márólholnapra az álmos, unalmas jegyzőkönyvek helyett fürge, színes, cserfes, hangos újságok repültek be a tisztelt előfizetők ablakán. Ebadta népség, van ám néminemű köze ahoz, hogy ez a drága Várad olyan szépen kimosdott, kikenedett, hogy olyan kedvesen megtelt, megerősödött és a tetejébe ki is művelődött, hogy megjelenhet akármilyen európai társaságban.

Ó, ezek a csodalények! Felforgatták a várost és telefestették a magukkal hozott új színekkel. Valósággal itt volt

a zsurnaliszták Barbizonja.

A nagyvárad újságíró első-rangu márka volt és a pesti szerkesztők rekord-gázzal vitték innen a munkatársaikat. Nem is szerződött Nagyváradon az újságíró, ugyis hamarosan jöttek érte, ha Pestről nem, Szegedről, Aradról. Várad boldonjai néhányan semmiképp sem álltunk kötélnék, a többi szépen elrepült, néztünk utána csillogó szemmel, szivdobogva, s maradtunk a homokban — verekedni, küzdeni, bukfacezni a tekintetes kisebb rendű igények szerint.

Kik voltak itt husz-huszonöt év előtt? Lehetetlen fel nem markolni pár nevet: Ady Endre, Bíró Lajos, Nagy Endre, Halász Lajos, Fehér Dezső, Szüts Dezső, Adorján Emil, Palásthy Marcel, Liptay Károly, Róna Lajos, Lengyel Géza, Kerényi Miklós a legjobb nevek. Kapkodva kapkodtak értük. Akkoriban bizonyos iskolák voltak a vitélő zsurnalisztikában. Vagyis inkább a külsőségekben, viselkedésben. Volt mindenekelőtt a spleen. A pöttön volontörnek is illett mindent a legfagyosabb unalommal fogadni: semmi nem érdekelt. Ez a nil admirari korszaka. Töszomszédságban lakott a cinizmus. Volt pedig két fajta a cinikus, — tudniillik álcinikus — újságírónak, mert hiszen ezt a ujságírók eröltetni kellett. Csinálni. Az egyik fajta mialatt

remekül játszotta a mindent megvető és letaposó angolt, csakugyan megszokta, hogy ne törődjön a világgal; a másiknak azonban nagy kinnal fagyasztott szive titokban iszonyuan vérzett, mert hiszen alapjában áldott jó fiu volt. Aztán jött a libegő-lobogó csokru lavalier-nyakkendő divátja, később a bársony kabát, jött a

hosszu haj, a beretvált arc, majd meg a professzor-szakáll. Mindezekben a bolondságokon átesett — a fiatalok közt a legfiatalabb, az a korosztály, mely azt hitte, hogy a tehetség meg a tekintély a hajban, a hangban, a bársonyban rejtekezik.

Egy bizonyos, Váradon senkit sem szerettek olyan igazán és kétségtelenül, mint a színeszt, meg az újságíró. Minden társaságban kedves vendég, minden családi mulatságon, előkelő zsuron és kültekli disznótoron ott volt egy-két fiu. Kissé el is kényeztették a szerkesztőségek legényeit, nem csak az igazán nagyokát, bizony a legaróbb riportereket is. Nem lett azért baj abból legfeljebb elbizakodtak a gyerekek és annyi volt a lovagias affér, mint ezen a nyáron az esős nap...

(Folytatom.)

Hamisították az R. M. S. cigarettákat

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az utóbbi időben szerfölött elszaporodtak a hamis R. M. S. cigaretták, ezért a dohányjövődék igazgatósága nyomozást indított a hamisítók felderítésére. A napokban aztán el is fogták Bukarestben az egész szervezetet, amely cigaretták hamisításával foglalkozott. A strada Dan Voda 1. számú lakásban akadtak rá a titkos ciga-

retta-gyára, amely egy Istrate-névű házaspár és Ana Grozea „tulajdona” volt. A dohányt a Belvedere állami dohánygyárból lopták. Lefoglalt a hatóság 7000 darab kész cigarettát, 4000 hüvelyt, két kiló dohányt és különböző szerzőszámokat. A zug-gyárosokat letartóztatták.

Országos mérnök-kongresszus Váradon

A romániai „Hid- és Útmérnökök Egyesülete”, 1925 október 6-án Nagyváradon tartja országos gyűlését, — amint ezt a Konstancában 1924. évben tartott nagygyűlés elhatározta. A tanácskozásokkal és kirándu-

lásokkal együtt október 9-ig tart a kongresszus. A CFR ingyen jegyet ad a nagyvárad gyűlésre utazó mérnököknek. A vendégek elhelyezését M. Nicola u mérnök (Bukarest, Str. Rasuri 24.) intézi.

Várad erkölcsrajz — egy törvényszéki tárgyalás nyomán

Varrólány és szobafestő regénye

Ha valaki úgy találna, hogy mindaz, amit itt elmondunk, indiszkrét, vagy kissé talán reális természetű közlés volna, megnagyváltatjuk azzal, hogy történetünk elejétől végig egy nyilvános törvényszéki tárgyaláson hangzott el. Hogy pedig előadásunk a gyöngébb nemnek kijáró obligát udvariasság ellenére is inkább a másik hősnek látszik pártját fogni, az sem a mi önkényes beállításunk következménye, hanem csak respektálása a várad törvényszék helyes ítéletének, amely, a kis varrólány följelentésével szemben, elégtételt adott a megvádolt szobafestőnek.

Ezekután ahelyett, hogy a följelentés meglehetősen kényes ismeretesebe bocsájtkoznánk, helyesebben tartjuk, ha röviden elmondjuk az említett törvényszéki tárgyalás előzményeit. Adva van egy várad cipész-mester és annak felesége, aki varrónő. A cipészné asszony varrodájában pedig egy fiatal lány, az előzményeknek passzív, a törvényszéki tárgyalásnak azonban aktív hőse. A szobafestő viszont úgy került a társa-

ságba negyediknek s a bűnügyi eljárásba elsőnek, hogy cipőt akart csináltatni a mesternél. Minthogy pedig a cipőről előbb tárgyalni kell, aztán méretet kell róla venni, majd próbálni is kell egyszer, vagy kétszer, a szobafestőnek és a kis varrólánynak bő alkalma nyílt arra, hogy intim barátságot kössön egymással.

Egy ominózus májusi napon aztán a kis társaság, — a cipész, a felesége, a varrólány és a szobafestő — fölkerelkedtek, hogy kirugjanak egy kicsit a hámból. Egy korcsma, két korcsma, három korcsma... a végén már alig tudtak hazabotorkálni, mind a négyen a cipész lakására...

Reggelre aztán jött a kaccenja-mér és a kislány részére a fejmosás — otthon.

— Hol voltál? — kérdezte szegény anyja reszkette a haragtól.

A lány pedig ijedtében minden felelősséget a szobafestőre hártott.

— Megállj gazember! — kiáltotta a varrólány mamája — majd megtanítlak én!...

Ezt nem a lányára, hanem a sze-

gény szobafestőre értette a jó asszony, aki is azonmód szaladt a rendőrségre, hogy följelentse a „gazember”-t és annak „tettetársai”-t, a cipészt, meg a feleségét...

— Tekintetes Törvényszék, — hangzott a tárgyaláson az orvosszakértők véleménye, — megvizsgáltuk a kisasszonyt és... és megállapítottuk, hogy a szobafestő nem bűnös... Nem pedig azért, mert a kisasszony... szóval a kisasszony már nem gyermek...

Ennyi az egész. Az, hogy a tárgyaláson még sok egyéb is kisült, ami a szobafestőnek és cipészének inkriminált szerepét tisztázta, nem fontos. Az sem fontos, hogy — miként a tanuvalomásokból kiderült — a fiatalok barátsága sokkalta régiebb keletű volt, semhogy az említett mulatság epilógusa oly végzetes következményekkel járhatott volna. A fő az, hogy a bíróság fölmentette a szobafestőt, a cipészt meg annak feleségét a vád alól és a kislányt (hogy arra ott-hon mi várt, az nem tartozik ide) kiszolgáltatta édesanyja jogos felháborodásának...

A
Dreher-Haggenmacher
Nagyvárad Sörgyár Rt.
legújabb világos sör
specialitása

1359
ŐSZI SÖR

mindenütt kapható már.

ERTESÍTÉS

Értesitem Nagyvárad város közönségét, hogy több mint egy évi párisi tanulmányutamról hazatértem és édes apám Weisz E. Zsigmond üzletébe, mint társ beléptem, hol a technikai vezetést átvettem. Édes apám, több mint 35 éve fennálló üzlete és jó hírneve garancia arra, hogy nemcsak a legjobb, de egyben a legdivatosabb ruhákat fogjuk műhelyünkben, személyes felügyeletünk alatt készíteni. Raktárunkon állandó nagy választék angol és skót divatszövetekben, melyek a legolcsóbban és legjobb kivitelben kerülnek forgalomba. A párisi szabászati akadémián levő összeköttetésem révén minden időben elsőnek kapom meg az uralkodó divatujdonságokat és így módjában van Nagyvárad és környéke uri közönségének ezt nálam, első forrásból beszerezni. Őszi és téli divat-szövetujdonságaim megérkeztek.

Tisztelettel
Weisz Géza,
a Weisz E. Zsigmond és Fia
cég beltagja.

ZONGORAK részletfizetésre kaphatók „Sternberg”-nél, Bulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

Brodi: Rembrandt fejek Lei 150

Szigoru eljárás indul mindazok ellen, akik nem váltják ki idejében személyazonosságú igazolványaikat

Az elmúlt hétfőn kezdték meg a fényképes személyazonosságú igazolványok kiállítását Nagyváradon és nyolc nap leforgása alatt — eléggé meglepő —

mindössze ötszáz ember akadt, aki jelentkezési kötelezettségének eleget tett

és kiváltotta az összes okmányokat pótló személyazonosságú igazolványt.

A publikum érthetetlen módon idegenkedik ettől az újabb jelentkezéstől, amelynek elmulasztásából pedig

igen komoly joghátrányokon kívül, szigoru és súlyos bírságok is következhetnek.

Alkalmunk volt különben ma délelőtt Bejan János rendőrkapitánnyal, a népesedési ügyosztály főnökével beszélni, aki a helyzet megvilágítására a következőket mondotta:

— Teljesen megmagyarázhatatlan előttünk a publikumnak ez a tartózkodása. Pedig jelen esetben nem holmi egyszerű jelentkezésről, hanem igenis komoly — és kivétel nincsen — miniszteri rendelet egész országra vonatkozó generális végrehajtásáról van szó. És mégis

alig 60—80 ember jelentkezik naponta.

Pedig mindent elkövetünk, hogy az esetleges torlódást elkerülhessük. Éppen ezért alaposan megszorított munkakerő áll rendelkezésünkre, úgy, hogy egészen kényelmesen

legalább négyszáz egyén kérelmét intézhetjük el napenként.

— Az Esti Lap utján még egyszer nyomatékosan hangsúlyozom, hogy az ország többi városaiban, így a szomszédos Kolozsváron is már régen befejezték a fényképes személyazonosságú igazolványok kiállítását. Sőt már legtöbb helyen megtörtént az igazolványok felülbélyegzése is. A hivatal természetesen nem lehet tekintettel hanyagságokra, hanem az előírásnak megfelelően végzi tovább munkáját. Aki a többszöri felhívás dacára sem tesz eleget a jelentkezésnek, abból később

olyan súlyos következmények származnak, amit aztán igazán bajos lesz reparálni.

— Intézkedésemre a hivatal

most már délelőtt és délután is rendelkezésére áll a polgárságnak, tehát az sem lehet kifogás, hogy nem volt idő a jelentkezésre.

— Már most előre kell bocsátanom azt is, hogy pótjelentkezéssel szó sem lehet és aki idejében nem váltja ki az igazolványát, annak nem lesz alkalma újból jelentkezni. Most különben a Nagy Sándor és a Sztaroveszky-utcán lakók kérelmét intézzük még mindig, tehát van elég idő a szükséges okmányok beszerzésére.

* Megjelent Bashkirtssefi „Intim vallomása” A világhírű „Napló”-ból kihagyott intim részletek első szerelméről. — Ára 150 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Költözködés miatt mélyen leszállított árak!

Prima Loden kalap	190 L
Ita	250 "
Pichler	250 "
Gyukits	500 "
Habig	550 "
3 drb prima kemény gallér	100 "
1 drb puha gallér	19 "
1 drb gummi kabát	780 "

Atmeneti kabátok és feherneműek nagyon olcsó árban

HOLLOS
uridivatüzlet, Ferdinand király-ut 3.

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre is kaphatók Sternbergnél Bulev. Regele Ferdinand (Rakóczi-ut) 14 1803

Női kabátok

legújabb kivitelben legolcsóbb árban a

Model áruházban
Vlanuța (Szt. János)-utca 6. Kaphatók 1596

Az incidens a Royalban

A szereplők neve:... különben úgy is tudja már a közönség, kikről van szó, elég tehát, ha a nevek kezdetbetűit írjuk ki: G. és B. Ez

összekapott a Royal-terraszán. Az egész jelentéktelen kis okból komoly perpatvarra fejlődött veszedelmes során G., aki építész, ezt kiáltotta oda B.-nek, aki textilkereskedő:

— Maga hallgasson! Maga egy közönséges nagypiaci boltos és pedig főutcai uriember vagyok

Hogy B. mit válaszolt erre, azt csak kevesen hallották, vagy talán senki sem, de tény az, hogy G. felkapta kávéscsészéjét és annak tartalmát — habostól — a B. cába lötytyentette. A barna folyadék végigcsurgott B. vadonatúj sátekék ruháján...

— Szent Isten, kiáltott fel B. nek egy barátja, tönkrement az u ruha. Azt a kávé nem lehet kitisztítani belőle!

Schwarz Béla, a kávé, aki sztoikus nyugalommal nézte az incidensét, ekkor megszólalt:

— Szegény! Azt hiszi, hogy kávé! Megnyugtatom, olyan kávé, hogy nem lesz nyoma a ruhában...

Holnap állapítják meg az új lisztárakat

Az Esti Lap adott hír arról a beadványról, amelyet — tekintettel a buzaárak emelkedésére — a nagyváradai lisztkereskedők nyújtottak be néhány nappal a polgármesteri hivatalhoz.

Dr Vostinár János főjegyző, akire az ügy elbírálása elsősorban tartozik, a legnagyobb körültekintéssel kezelte a kérdést és mindenekelőtt a város közönségének érdekeit tartva szem előtt, úgy határozott, hogy ebben az ügyben egy szakbizottságot hív egybe.

Teljesen megbízható helyről nyert értesülésünk szerint a szakbizottság holnap ül össze és előterjesztése alapján a tanács legközelebbi ülésén fogja megállapítani az új váradai lisztárakat.

* Ezuton hívja fel a szakszervezeti tanács az összes szervezett munkásokat és hozzátartozókat, hogy a személyazonosságú igazolványok pótlásához szükséges fényképeket a Munkás Otthonban szerezzék be. Ez ügyben hivatalos órákat tartanak minden nap délután 4—6 óra között az új Munkás-Otthonban.

Új cikoria-csomagokat

ajánlja áll az ismert kávédaráló, valamint a Franck Henrik Fial cégjelzés. A valódi Franck a legismertebb kávépótlék és az is marad.

sintén piros papírba göngyölve újabban erősen feldicsérnek és olcsóbban ajánlanak. Ne hagyja magát megtéveszteni... Csak a valódi Franck-ot fogadja el, melynek címkéjén

er 30.
ulban
ilónben
g, kik,
u nevek
a B. Ez
két
gyéb-
ként
rendes
polgár
ember,
— mint
udvale-
vó —
sunyan
án. Az
ből ko-
vesze-
és, ez
exilike.
aga egy
ltos én
nyok
re, az
agy la-
hogyg.
s annk
a B. z
a foly-
atuj su
fel B.
nt az u
t kiti-
vés, aki
e az in-
ogy ká-
n kávé,
uhában,
Z UJ
ir arról
te-
elkédé-
lisztké-
nehány
hivatal-
os fő-
birálása
legné-
kezeli a
tt a vá-
érdekeit
határo-
ügyben
egybe-
helyről
erint a
össze-
n a ta-
n fogja
di lisz-
zakszer-
szerve-
ozzátar-
élyazo-
fényké-
thonban
en hiva-
minden
özött az
icsérnek
zteni...
imkéjén
s marad.

Hetyegés

Karinthy Frigyes

csinálta senki, magától meg a szó, valami fonetikus alapon, mint az os-szó születik, közvetlenül a forgalomból, annak valami elkélhető tulajdonságát utánozva hangra, szájmozgásra fordítva a különleges mozdulatot, amit az érzéklet jelent. Az os-szó, minnek gyökerét nem elemezheti, inkább az összehasonlító nyelvészet, tulajdonképpen mindig haddsa, — ideges emberek közül ki ismerné azt a különös játékot, amikor egy egyszerű szót, akármit, mondjuk „kenyér” vagy „halál” vagy „gép” sokszor, gépiesen elismételünk magunkban, míg a mögöttes fogalom-érzéklet ki nem lép alóla és marad a pusztá hangsor — egyszerre milyen kómikus zörögni kezd a szó: nem értjük, pedig emlékszünk az értelméről — örülten neveltséges, groteszk, amivé válik, hogy komoly és kelmes emberek ilyen furcsa zörögést csinálnak a szájukkal, hogy hangja „kenyér, kenyér” meg „halál” meg „gép, gép, gép”... és nem nevetik el magukat ugyanakkor, mikor a libák jajveszékeltő gárgáát, vagy a verebek henegeő cselését, vagy a páva nagyképű öltését, vagy a kis malac naiv, példalkozó visítását neveltségesen találjuk — holott ezek is szak tulajdonképpen, bár nem tudják mit jelentenek, csak sejtjük, hogy a „jaj”-nak, vagy más indulásznak különféle állatfajok elvén kifejezett különféle dialektusai.

Hetyegés. Ha jól értem, különlegesen hasonló körből vett togamak szegezését jelenti. Hetyegés az a csúcsjárás-féle, ahogy a moden bifirzurás és rövidszoknyás delibég el bámuló férfi-szemek közt, élet-halál harcának intő színterén, a korzón, vagy a futáni tea parkettjén, vagy a strandfürdőn, vagy a báli estélyen, vagy a Váci-utcában. Van benne valami a derekrizálásból, valami a tipegésből, a váll kacér táncoltatásából. A szó, talán öntudatlan találással, emlékeztet a „hetykegésre” — s a hetyegés, egyébként származottja a kor vitus-táncának, a simmi-nek, ennek az elmesélőzotatnak, mely a keresztrejti tanulságai szerint függőlegesen oldotta meg ugyanazt a ritmust, amit a mult század párocskái még vízszintesen tudtak csak csinálni (akkor se nyilvánosság nélkül) — mint egyértékű kifejezés annak a lelkiállapitnak, amiből kiad, valóban magán hordja a minden bajnak, bánatnak, szorongásnak, erkölcsi skrupulusnak helyrehozható női önérzet bélyegét. Ha tovább elemzem, abban a hetykeségben, abban a katonai militarista agresszivitásban, ahogy a hetyegő nő vállát rántja, kihívóan s egyben lerázóan, a „fityüök, sőt hetyegés” mozdulatával — ebben a hetykeségben és önállóságban meglatom a kor férfiaságát is, amit a férfiember, egyéb elfoglaltságai és bakros teendői között, nem akar hangsúlyozni s így egyvezetett is rábizza a nőre, akit ez a hetykemű lényé, tökéletes emulat, a szerelem valódi pap-

no nője, a Nagy Hetyegő, senkivül lefőteményese vagy mindannal, ami az emberiség — férfias is meg egyszerű, persze, csak pontig, amíg a férfiaság szigorúan vett testi

nemisége (ugynevezett elsődleges nemivonások) terjed. De mit várunk tőle még egyebet? A másodlagos nemi vonások (jószág, megértés, önfeláldozás, önzetlenség, gyöngeség, odaadás egyrészt, szellem, okosság, erő, bátorság másrészt) kultuszát majd vállaljuk, úgy-ahogy, mi férfiak. Hogy nem jó az elosztás, nem igazságos — hogy legyen a nő másodlagosan is nő, inkább s az elsődleges férfiaságot bizza ránk!

Ne jajveszékeltetek, ostobák. Ezt jámbor sóhajtozással nem lehet elintézni. Az a kérdés: tetszik-e nekik a Nagy Hetyegő, vagy nem tetszik?

Főlöszlegesen felelni: ahogy tátott szájjal, bambán bámultok utána,

Németország elmegegy a biztonsági konferenciára

Az Estilap eredeti távirata

Párisból jelentik: Briand, francia külügyminiszter tegnap fogadta Hösch német követet, aki újból közölte, hogy a német kormány elfogadja a meghívást a biztonsági konferenciára. Németország csupán a meghívással kapcsolatos részletkérdések közül tart néhány kérdést tisztázatlannak. Illetékes helyen remélik, hogy ezek a kérdések — amelyek jobhára formális természetűek — nem fognak nehézségeket gördíteni Németországnak a konferencián való részvétele elé.

Felakasztotta magát egy ügyész

Öngyilkosság a szegedi csillagbörtönben

Az Estilap eredeti távirata

Budapestről jelentik: Karácsonyi István 49 éves nyugalmazott királyi ügyészségi alelnök, ügyvéd, tegnap Szegeden öngyilkosságot követett el. Karácsonyi Újvidékről menekült át Magyarországra. Menekülésekor mindenét elvesztette. Szegeden lakáshoz sem juthatott. Az állam-

a szemetekben benne a válasz, izlésetek hűségés képmása — tetszik bizony, nagyon tetszik. Mit akartok hát? — egyétek meg, amit főztek. A szerelem hetyeg itt előttetek — a kor szerelmi izlése, vágya, lihegése — s ti azon jajgattok, hogy, lelki jótulajdonságok híján ezt a nőt, akibe szerelmesek vagytok, nem lehet szeretni — mert önző és kapzsi és ostoba és közönséges?

Ostoba holdkórosok — nyissátok ki végre befelé is a szemetek! Még mindig nem jöttetek rá az egyszerű titokra, a testlelkü, lélektestü ember ősi tragédiájára — hogy a jótulajdonságokat szeretjük a másik nemben — de szerelmeseink a rossz tulajdonságaiba vagyunk.

fogház egyik rabszobájában lúzódott meg feleségével, fiával és leányával. A nyomor annyira elkészerítette, hogy mikor hozzátartozói egyedül hagyták, a lakásul szolgáló Csillagbörtön cellájában a rácsra felakasztotta magát. Mikor ráakadtak, már nem élt.

A magyar miniszterelnök nyilatkozata egy olasz lapban

Az Estilap eredeti távirata

Rómából jelentik: Az Epoca most közli munkatársának Budapestben gróf Bethlen István miniszterelnökkel folytatott beszélgetését.

Bethlen — írja többek között az Epoca — hangsúlyozta, hogy az olasz-magyar történelmi hagyományol élő erők, amelynek politikai értéke, sziate felbecsülhetetlen.

A magyar társadalom és általában a közvélemény telítve van olaszországi szimpátiával, nemcsak a multért, hanem Olaszország loyális magatartásáért, amelyel a háboru utáni Magyarország gazdasági talpraállításcában résztvett. A nyugatmagyarországi kérdéssel kapcsolatban Olaszország barátilag felajánlotta közvetítését és elősegítette a velencei konferencián a megegyezőést Ausztriával.

Majd utalt Bethlen nyilatkozatában a két ország közötti mély kulturális kapcsolatokra.

Az újságírónak arra a kérdésére, hogy mennyiben támogatná a magyar kormány az olasz kezdeményezést Róma-Budapest közötti közvetlen légi összeköttetésre, Bethlen a következőket mondotta: — A magyar kormány kész a

tárgyalásokra. Azonban rámutat a trianoni szerződésben foglalt légügyi korlátozásokra és ezért Olaszországnak is csak olyan sebességű és teherbírású repülőgépeket lehetne a Magyarországgal való forgalomban használnia, aminek Olaszországnak is használnia a békeszerződés szerint. Csak így biztosítható a két ország közötti viszonyosság.

Ezután az ország mai helyzetét vázolta Bethlen miniszterelnök, rámutatva a rekonstrukciós programra sikeres eredményeire. Magyarország jelenleg a háboru, a forradalmak és a megszállások kártételeinek helyreállításán dolgozik. Az újjáépítés munkájában nagy történelmi érték számunkra az olasz nép barátsága.

Bethlen nyilatkozatát egyidejűleg a turini Gazette del Popolo is közli.

A mai zürichi nyitás
BUDAPESTI 24875
BERLIN... 12335 PARIS 244850
NEW-YORK 51812 PRAGA 153550
LONDON... 250385 B.PEST... 7245
BÉCS... 7315—

Meghalt

a legöregebb váradi rendőr

Noarsa János rendőrőrmester, a velencei rendőrlégenység parancsnoka tegnap délben hirtelen meghalt. Több mint harminc esztendei becsületes szolgálat után, szinte szolgálat közben érte utól a halál. Noarsa János rendőrőrmester amint az illik, tegnap reggel még sorra járta a körletéhez tartozó rendőrőrszemeket és miután megállapította, hogy nincs semmi hiba, kardját hóna alá szoritva megindult lakása felé. Alig lépte át az ajtó küszöbét, hirtelen a szívéhez kapott, s egyetlen jaiszó nélkül összeesett. Szívzselhűdés érte.

Az államrendőrség Noarsa Jánost a maga halottjának tekinteti és gondoskodni kíván eltemettetéséről. Hátramaradt családjá részére a rendőrtisztviselők gyűjtést indítottak és már eddig néhány ezer lej gyűlt össze.

Csődöt kértek

egy váradi divatárkereskedő ellen

Egy margittai kereskedő fizetésképtelensége

Magánhelyről szerzett értesülésünk szerint ma délelőtt dr Guttman Miklós ügyvéd a következő három csődkerést adta be a nagyváradi törvényszéknek. Az elsőt Morberger & Schnal bécsei textilárú nagykereskedő kéri. Ábrahám Arthur Rimanóczy-utca 2. sz. alatti divatárú kereskedő ellen 23.000.000 osztrák korona tartozás miatt azzal, hogy ellené már nyolc lejárt tartozás miatt peres eljárás van folyamatban s mert Ábrahám már az év elején folytatott Bécsben egyezkedő tárgyalásokat. Ugyancsak Ábrahám Arthur ellen kéri a csőd megnyitását Brüder Breuer bécsei nyakekndő-gyáros-cég, 392 svájci frank tartozás miatt, amely már másfél éve esedékes. Végül Kovács Testvérek nagyváradi textilárú nagykereskedők csődöt kértek Brüder Ferenc margittai kereskedő ellen 20.127 lei tartozás miatt azzal, hogy Brüder körlevélben értesítette hitelezőit fizetésképtelenségéről.

* A biharmegyei gazdasági egyezület áruosztálya közli, hogy a mai napra kitűzött gépszántás bemutatása a rossz idő miatt elmaradt és holnap, szerdán reggel lesz megtartva Tóber Rezső ur táncos gazdaságában, a püspöki országút mellett, az érdeklődőket szíveségből a helyszínrre szállítja autójával az Economia rt. Vitéz Mihály (Nagyipiac) tér.

x Flegmann Armin cég szövet és szörme felöltő újdonságai megérkeztek. Olcsó árak.
x FÖLDES címfestő Strada Saguna (Kapucinus-utca) 19.

Ha megbízható alkalmazottakra van szüksége,

ugy olvassa el naponta a Nagyvárad Esti Lapot

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Gyermekkoscsik Székényél, Pála Untril 16.

LAKÁS

2 szobás modern lakást keresek, lépést fizetek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 493

BUTOROZOTT szoba, fiatal ember részére kiadó. A. D. Xenopol (Lakatos) utca 17. 500

ALKALMAZÁS

ÜGYES, jömegejeneses aquizitőrök sok pénzt kereshetnek. Irásbeli ajánlatko „Rbor” jeligére Rudolf Mosse hirdetési vállalathoz Ferdinánd király (Rákóczi) ut 14. küldendők. 57

CEMENT munkálatokra önálló munkást keresek. Vulcan Josif (Nagy Sándor) utca 17. Gépjavító. 446

JÖVŐ hónap 10—15-ére keresek főzni tudó mindenest jó bizonyítványnyal. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 468

IDŐSEBB cipőkereskedő segéd, román nyelvtudással mielőbbi belépésre állást keres. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kér. 485

SZOBAINASNAK ajánlkozom. Sztán János, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 31. 494

INTELLIGENS urinőt, ki háztartás vezetését vállalja, azonnali belépésre kerestetik. Kauimann Jenő bankigazgató, Carei-Marei. 492

SZOBALÉANY jó bizonyítványokkal elsejére felvétetik. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 12. ajtó 19. szám. 498

ROMANUL tudó férfi jegyzetdők felvétetnek a városi színházhoz.

MEGBÍZHATÓ komoly, jól főzni tudó mindenest magas fizetéssel azonnali belépésre keres. Szabó, Pável-utca 15. Jelentkezni délután 4—6 óra között. 501

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ 259 beköltözhető ház, kedvező fizetéssel szőlők, földek, malmok, üzletek, lakások. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 480

FRANCIA szépirodalmi könyveket megvételre keresek. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 372

FÉRFI órákat (közép...met. alakra) plüss bélyessel igen olcsón eladó. Gerhardt és Fiánál. 228

ELADÓ, kiadó, cserelakását, butorozott szobáját 24 óra alatt elintézem. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 479

ZSIDÓ lyceumi tankönyvek eladók, főleg VIII. osztályosok. Str. Manastiri (Zárda-utca) 1. emelet. 340

METEOR kályha kisebb üzletbe alkalmas, eladó. Akadémia-utca 1. ajtó 2. 429

GYÖNYÖRŰ mintájú gobelin olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 400

Értesítés!

Szüics szalonomat

Bul. Reg. Ferdinand 14 sz. alatt megnyitottam

Szalonomban a legutolsó párisi creaciók alapján, mérték után készítik a legmértányosabb árak mellett női és férfi bundákat, sálakat, estélyi belépőket 2014 Mosse

STEFAN LAKATOS, Fourreur parisien

Registru Special **R** Registru Personal
Lista de vânzare

hitelesítve **15** Lei füzetenként

Kaphatók a SONNENFELD papíráruházban

A nagyváradai bórrendáru és laskagyár

Cuza Voda (Szacsvey)-utca 18 sz. alatt

az iskolaidény beálltával
iskolafűszerek
detailban eladását
engross árban megkezdette

Gyári perzsa

jutányos árban rész-
letre is kapható 1800 **Sternberg** régiségkereskedő
Bul. Reg. Ford. 14

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdet

ELADÓ 410 magán, bér és kisebb házak 30,000-tól 8,000,000-ig. Házhelyek, szőlők, földbirtokok. Toma Józsefnél 9—12-ig, — 3—6-ig Strada Tace Ionescu (Körös-utca) 21.

HASZNALT zsákok vételét és eladását legelőnyösebben eszközölheti az Erdélyi Zsákközpontnál. Strada Cuza Voda (Szacsvey-utca) 17. 339

SALON, tükör és próbaba megvételre kerestetik. Cimeket a kiadóba kérek. 499

KÜLÖNFÉLÉK

FRANCOZ, nemzeti tanítónő nagyobb leánykakat gyakorlott tanítónő. Cimeket Hegedüs Hirlapirodába kér. 497

GÉPAJOUROZAST szép kivitelben és olcsón készít Erbstein, Cuza Voda (Szacsvey) utca 28.

ASZÓDIHOZ Sas-palotában

Friss HELLER bécsi csokoládé bonbon érkezett 1, fél és teljes dobozokban, ugyancsak ler-féle Bitra-csokoládé, Zamfirescu, Kandia és friss csokoládé-bonbonok szoroszátyomban friss zamatú pörkölt kávé

Betegeknek üdülőknek

őszi utószezonra
ban ajánlható az

ELENA

PENSIO

ABBAZIABA

Lakás, bőséges
napi 25 lira

Felvilágosítást utazásra, vonatkozólag ad a Hegedüs Hirlapiroda, Oradea-Mare

Használjunk kizárólag

PLANT

legjobb növény é
mert tiszta, egészséges és
Kóserül előállítva
ruan az orth. izr. rituelet
Fuchs Benjámín
radi orth. főrabbi ur fel
alatt

Készíti a Fabrica Phenix
Bucuresti.

Oradea-Mare képvise

Fischer Emil Parcul Ste
mare No. 11. — Tele

UJ KÖNYVEK A HEGEDÜS
HIRLAPIRODA KÖNYVTÁRÁBAN

Arató Erzszi: Elkésett em
berek

Baskirtseff Mária Inté
vallomásai

Croker: Váratlanul
Dumas: Bastille lerombo
lása

Erdős Renée: Meztelen
táncos (a Háriás és
Herceg folytatása)

Fabre: A skorpió önt
gyilkossága

Ferenczy Árpád: Andre
jeona vádjá

Gaborian E.: A mások
pénze I. II. 2939

Gyulai Pál: Régi udvar
ház utolsó gazdája

Jenscu Hermann: Csata
tér árnyai

Kádár Lehel: Három ga
lamb

Kos Károly: Varjú nem
zetség 2938

Prevost M.: Női levelek 2945

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.